

Jarní aspekt mokřadů u Rokytnice. Foto: Stanislav Benedikt.

Průzkum brouků (Coleoptera) v území EVL Bystřina – Lužní potok

Stanislav Benedikt, Západočeská pobočka
České společnosti entomologické, Plzeň

*Potok Rokytnice.
Foto: Stanislav Benedikt.*

Ve spolupráci se Správou CHKO Slavkovský les proběhl v letech 2009–2010 inventarizační průzkum brouků (Coleoptera) v nejzápadnějším výběžku České republiky – v území Evropsky významné lokality Bystřina – Lužní potok, vyhlášené na ochranu perlorodky říční. Průzkum zde byl pravděpodobně vůbec první entomologickou aktivitou zaměřenou na tento hmyzí řád. Území spadalo v období socialistického Československa do pohraničního pásma a bylo tak veřejnosti nepřístupné, z doby ještě starší se mně nepodařilo najít žádná literární data ani doklady brouků.

EVL Bystřina – Lužní potok patří mezi velké lokality, celková plocha je 1.122,5644 ha, nadmořská výška se pohybuje od 540 m v místě, kde Rokytnice odtéká do Německa, po asi 700 m v prameništní oblasti Lužního potoka u osady Štítary. Stanovištně jde o území poměrně pestré, dominantní biotopy jsou ale v podstatě čtyři. Z nich nejrozsáhlejším a z hlediska bioty zároveň nejméně zajímavým jsou smrčiny převážně kulturního charakteru, jen lokálně s přechody k podmačeným smrččinám. Druhým nejrozsáhlejším stanovištěm, na brouky už výrazně bohatším a zajímavějším, jsou nivní louky a mokřady v nivách Lužního potoka, Bystřiny a Rokytnice. Dalším stanovištěm jsou vlastní potoky podhorského charakteru, posledním

a nejzajímavějším pak mozaiky otevřených pramenišť a rašelinných louček v nejvyšších lesních partiích EVL.

V rámci dvouletého průzkumu brouků jsme se snažili o podchycení co nejširšího druhového spektra a zároveň o zjištění indikačně významných druhů. Použili jsme k tomu všechny běžné metody hromadného sběru hmyzu (smyk, oklep, prosev, vymývání, lov na světlo, v menší míře i zemní pasti). Celkem bylo vyhodnoceno asi 6.500 exemplářů brouků v 704 druzích z 57 čeledí. Nejvyšší počty druhů patří čeledím Carabidae, Curculionidae, Chrysomelidae a Staphylinidae, což koresponduje s druhovým bohatstvím těchto čeledí v České republice. Celkový ráz Coleoptera na území EVL je podhorský, střeoevropský s mírnou tendencí subatlantskou. Ve skladbě je nápadný vysoký podíl druhů hygrofilních a hydrofilních, na které jsme se především zaměřili vzhledem k celkovému charakteru lokality s četnými vodními toky, drobnými vodními plochami a početnými lesními

*Rašelinný mokřad v prameništní oblasti Lužního potoka.
Foto: Stanislav Benedikt.*

i otevřenými mokřady. Zjistili jsme tu 46 druhů brouků vedených v Červeném seznamu bezobratlých (Farkač et al. 2005).

*Vzácný horský tesařík Evodinus interrogationis.
Foto: Stanislav Benedikt.*

1. Rašeliništní drabčik *Stenus kiesewetteri*. Foto: Stanislav Benedikt.
2. Vzácný potápník *Deronectes latus*. Foto: Stanislav Benedikt.
3. Nosatec *Rhinoncus henningsi*. Foto: Stanislav Benedikt.
4. Drabčik *Philonthus nigrita*. Foto: Stanislav Benedikt.

Na vlhkých loukách je cenná přítomnost několika stenotopních fytofágních nosatců – *Auletobius sanguisorbae*, *Ischnopterapion modestum*, *Lixus bardanae* a *Rhinoncus henningsi*, ale také alpsko-karpatského druhu tesařika *Evodinus interrogationis*, známého z České republiky jen z nejzápadnějších pohoří. Nejvýznamnějším druhem je tu ale drobný krasec *Trachys troglodytes compressus*, vzácný monofág na *Succisa pratensis*, který byl v České republice známý dosud jen z několika plošně nevelkých lokalit v jižních Čechách.

V čistých vodách potoků jsme zjistili vzácného potápníka *Deronectes latus* a z čeledí Elmidae a Hydraenidae, považovaných všeobecně za významné indikátory kvalitního vodního prostředí, po pěti druzích drobných hydrofilních brouků. Litorální druhy tu reprezentují ohrožený drabčič *Lesteva pubescens* a *Ocalea rivularis*.

Na vzácné a bioindikačně významné druhy jsou v území nejvýznamnější rašelinné loučky a rašelinné litorály lesních rybníčků v prameništní oblasti Lužního potoka. Tady se vyskytuje velmi charakteristické tyrfofilní společenstvo celkově subatlantského charakteru:

drabčiči *Deinopsis erosa*, *Gymnusa brevicollis*, *G. variegata*, *Myllaena kraatzi*, *Philonthus nigrita*, *Stenus kiesewetteri*, *S. oscillator* a *S. nitidipennis*, vodomil *Crenitis punctatostrata* a potápníci *Hydroporus kraatzi*, *H. longicornis* a *H. memnonius*. Na ostřících se tu vyskytuje vzácný ohrožený dřepčik *Chaetocnema sahlbergi*. Nejvýznamnějším nálezem je na tomto stanovišti a v rámci celé EVL tyrfofilní vodomil *Laccobius atratus*, kterého jsme tu zjistili jako nový druh pro Českou republiku. Především tomuto biotopu by měla být do budoucna věnována zvýšená pozornost ochrany přírody.

Výsledky průzkumu naznačují vysokou přírodovědeckou hodnotu území. Souběžně s průzkumem Coleoptera proběhlo v území i studium pavouků a v běhu je nyní i dvouletý průzkum motýlů. Chybí zde naopak zevrubnější poznatky o vegetaci, ale také dalších skupinách bezobratlých, které jsou do budoucna pro určení komplexního managementu lokality velmi žádoucí.

Literatura:

Farkač J., Král D. & Škorpič M. (eds) (2005): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. – AOPK ČR, Praha, 760 pp.